
Kindergeneeskunde

Patiënteninformatie

Benauwdheidsklachten bij kinderen

Thuis en nu?

Slingeland Ziekenhuis

Algemeen

Uw kind heeft in het ziekenhuis gelegen in verband met (ernstige) benauwdheidsklachten of heeft de polikliniek Kindergeneeskunde bezocht. In deze folder leest u informatie over hoe u benauwdheidsklachten bij uw kind herkent en wat u eraan kunt doen.

Inhoudsopgave

1. Benauwdheid
2. Astma
3. Wat kan een benauwdheidsaanval uitlokken
4. Hoe ziet u dat uw kind benauwd is
5. Soorten medicijnen
 - 5.1 Kortwerkende luchtwegverwijder (blauwe puf)
 - 5.2 Ontstekingsremmer (rode/bruine puf)
 - 5.3 Langwerkende luchtwegverwijder
 - 5.4 Combinatiemedicijn
6. Medicatieschema blauwe puf bij beginnende benauwdheid
7. Medicatieschema blauwe puf bij acute benauwdheid
8. Afbouwschema blauwe puf na ziekenhuisopname
9. Extra medicijnen voor thuis
10. Controle
11. Vragen
12. Handige websites

1. Benauwdheid

Met gezonde longen gaat ademen vanzelf. Bij benauwdheid is er een gevoel van luchttekort. Dit kan een beangstigend gevoel zijn. Benauwdheid komt meestal door een verkoudheid of griep. Als uw kind regelmatig (ernstig) benauwd is, kan er sprake zijn van astma.

2. Astma

Astma is een chronische ontsteking van de luchtwegen. Kenmerkend zijn de aanvallen van benauwdheid, piepende ademhaling en/of hoesten. Dit komt omdat de spieren rond de luchtwegen verkrampen, de slijmvliezen opzwellen en de longen zich met slijm vullen. De lucht komt er daardoor bijna niet meer doorheen. Dat maakt het ademen moeilijk.

Astma is bij jonge kinderen niet goed vast te stellen omdat de longen niet uitgerijpt zijn. Jonge kinderen kunnen wel klachten hebben die lijken op astma. We noemen dit peuterastma. Vaak gaan benauwdheidsklachten bij jonge kinderen weer over, ze groeien erover heen.

Of uw kind astma heeft, is vast te stellen met een longfunctieonderzoek. Tijdens dit onderzoek moet uw kind hard uitblazen. Jonge kinderen kunnen dit meestal nog niet goed. Vanaf ongeveer zes jaar is astma vast te stellen. Als bij uw kind de diagnose astma is gesteld, weet u dat dit nooit meer overgaat. De klachten zullen soms meer en soms minder optreden.

3. Wat kan een benauwdheidsaanval uitlokken

De grootste uitlokker voor benauwdheid is een verkoudheid. Dit is in 70-80% het geval. Een andere uitlokker is allergie. Ook kan een niet-allergische 'prikkel' benauwdheid uitlokken. Nog een andere uitlokker is sport en inspanning. In onderstaand schema staan de verschillende 'prikkel's' uitgewerkt.

Allergische prikkels	Toelichting
Huisstofmijt	kleine mijt die in huisstof leeft
Schimmels	schimmels/vocht in huis
Hooikoorts	bomen, struiken, gras, onkruid, bloemen
Huisdieren	kat, hond, konijn, cavia, paard, vogel, etc.
Voedselallergie	noten, pinda's, aardbeien, eieren, chocolade, etc.
Geneesmiddelen	bepaalde stoffen in medicijnen

Niet-allergische prikkels	Toelichting
Prikkelende stoffen in de lucht	sigarettenrook, uitlaatgassen, deodorant, haarlak, parfum, schoonmaakmiddelen, baklucht, verflucht
Weersomstandigheden	wind, kou, mist, vochtig weer
Lichamelijke inspanning	sporten, spanning
Emoties	verdriet, opwinding

4. Hoe ziet u dat uw kind benauwd is

Ieder kind geeft andere signalen af wanneer het benauwd is. Het is belangrijk te ontdekken welke signalen uw kind afgeeft als het benauwd is. U kunt dan op tijd maatregelen treffen. Houd er wel rekening mee dat de signalen per moment kunnen wisselen, ook in hevigheid. Hieronder staan lichaamssignalen beschreven die voortekenen kunnen zijn van benauwdheid bij uw kind. Bespreek samen met de kinderarts of longverpleegkundige welke signalen bij uw kind van toepassing zijn.

Ademhaling	☐ ademen gaat zwaar	☐ piepende of brommende ademhaling	☐ ademhaling gaat sneller
Bij ernstige benauwdheid	☐ intrekkingen van de borstkas tussen de ribben en/of in de hals bij inademen	☐ uw kind spreekt met weinig woorden. Kan maar 1 of 2 woorden zeggen tussen twee ademteugen	☐ de neusgaten verwijden zich bij het inademen (neusvleugelen)
Houding	☐ kromme rug (ineengedoken houding)	☐ opgetrokken schouders	☐ gespannen
Borst	☐ benauwd voelen	☐ ingesnoerd voelen (alsof een riem om de borst zit)	☐ pijn
Neus	☐ verstopte neus	☐ snotteren	☐ zit vol (zowel verstopt als snotteren)
Gezicht	☐ donkere kringen om de ogen		
Keel	☐ pijnlijke keel	☐ dichtzittende keel (gevoel: brok in de keel)	☐ kriebel in de keel

Ogen	☐ tranende ogen	☐ jeukende ogen	☐ rode ogen
Hoofd	☐ bonzend hoofd	☐ warm hoofd	☐ hoofdpijn
Huid	☐ warme huid	☐ erg droge huid	☐ huid jeukt
Maag	☐ maag is van streek	☐ uw kind wil niet eten/drinken	☐ braken

Zodra de bij uw kind bekende lichaamssignalen van beginnende benauwdheid optreden, start u meteen met het toedienen van Salbutamol volgens het medicatieschema bij beginnende benauwdheid, zie paragraaf 6 in de folder.

Zodra acuut meerdere heftige lichaamssignalen optreden bij uw kind, start u met het toedienen van Salbutamol volgens het medicatieschema bij acute benauwdheid, zie paragraaf 7 in deze folder.

5. Soorten medicijnen

5.1 Kortwerkende luchtwegverwijder

Dit medicijn zorgt voor een verwijding van de luchtwegen. Dat geeft een gevoel van meer lucht hebben en het slijm kan er makkelijker uit. Dit medicijn werkt snel, binnen 5-10 minuten en de werking houdt 3 tot 4 uur aan.

Gebruik:

- bij benauwdheid of als er voortekenen zijn van benauwdheid;
- vóór inspanning (als er sprake is van inspanningsklachten);
- bij acute ernstige benauwdheid adviseren wij om een voorzetskamer te gebruiken. Dit kost namelijk minder moeite om goed te inhaleren.

Bijwerkingen (zelden):

- trillen van de handen
- onrust
- hyperactiviteit

Verschillende merken van kortwerkende luchtwegverwijders zijn Salbutamol, Ventolin, Airomir, Bricanyl.

5.2 Ontstekingsremmer

Dit medicijn voorkomt en vermindert ontstekingen in de luchtwegen. Ook vermindert het prikkelbaarheid van de luchtwegen. De ontstekingsremmende werking voorkomt voor een belangrijk deel beschadiging van de luchtwegen. De werking treedt op na 3 tot 4 weken, bij dagelijks gebruik.

Ontstekingsremmers worden ook wel inhalatiecorticosteroïden of luchtwegbeschermers genoemd. Verschillende merken zijn Flixotide, Qvar, Pulmicort.

Gebruik:

- als onderhoudsmedicatie 2x per dag, 's morgens en 's avonds op vaste tijdstippen;
- ook gebruiken als er geen klachten zijn: klachten blijven weg, juist omdat de medicijnen dagelijks gebruikt worden.

Bijwerkingen (zelden):

- schimmelinfectie in/om de mond
- heesheid

Het is belangrijk om na het puffen de mond goed te spoelen en een slok water te drinken om deze bijwerkingen te voorkomen.

Belangrijk:

Bij gelijktijdig gebruik van zowel luchtwegverwijders als ontstekingsremmers: altijd eerst de luchtwegverwijder inhaleren en pas daarna de ontstekingsremmer.

5.3 Langwerkende luchtwegverwijder

Dit medicijn zorgt voor een langdurige verwijding van de luchtwegen. De werking is circa 12 uur. Verschillende merken zijn: Serevent, Foradil, Oxis.

Gebruik:

- twee keer per dag, op vaste tijdstippen;
- meestal in combinatie met een ontstekingsremmer (bruin/rode puf).

Soms kiest de arts een combinatiemedicijn: langwerkende luchtwegverwijder en ontstekingsremmer in één.

5.4 Combinatiemedicijn

Dit medicijn bevat zowel een ontstekingsremmer als een luchtwegverwijder.

Verschillende merken zijn: Seretide, Symbicort en Foster.

Gebruik:

- twee keer per dag, op vaste tijdstippen.

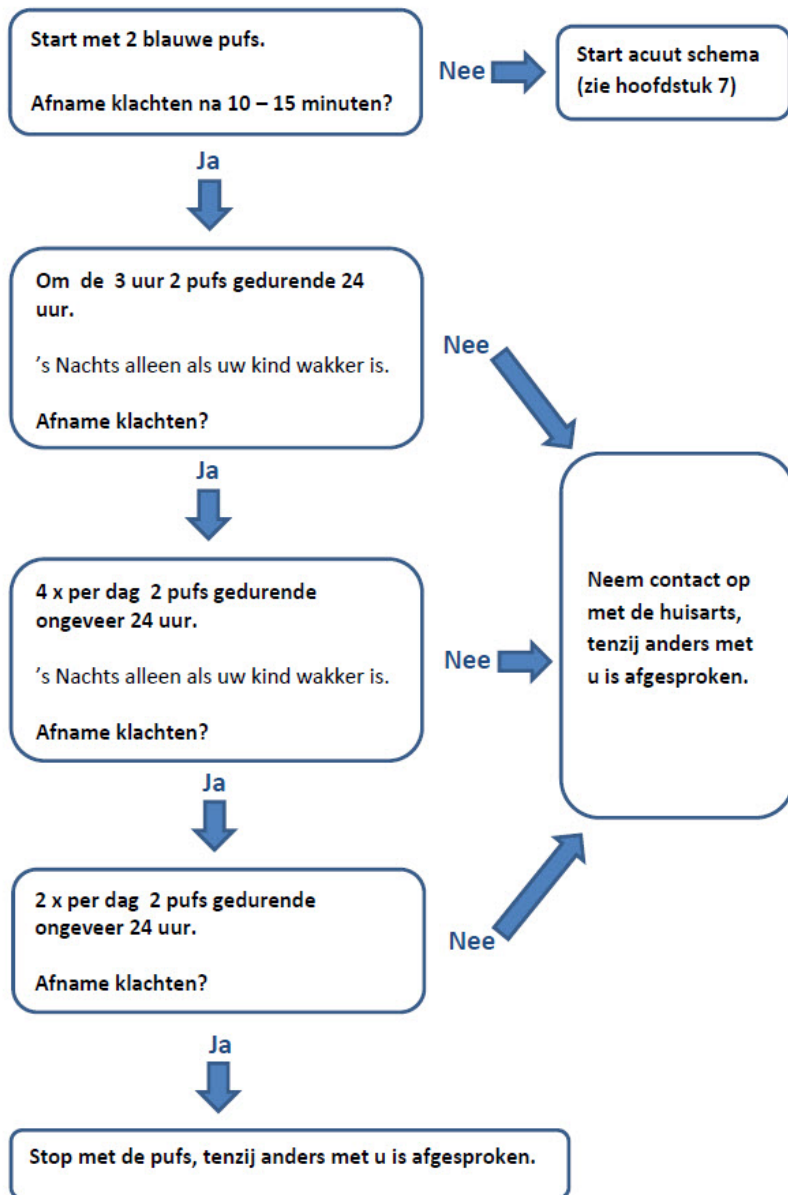
Bijwerkingen (zelden):

- schimmelinfectie in/om de mond
- heesheid

Het is belangrijk na het puffen de mond goed te spoelen en een slok water te drinken om deze bijwerkingen te voorkomen.

Kijk voor instructies voor het gebruik van een inhalator op www.inhalatorgebruik.nl.

6. Medicatieschema Salbutamol (blauwe puf) bij *beginnende* benauwdheid

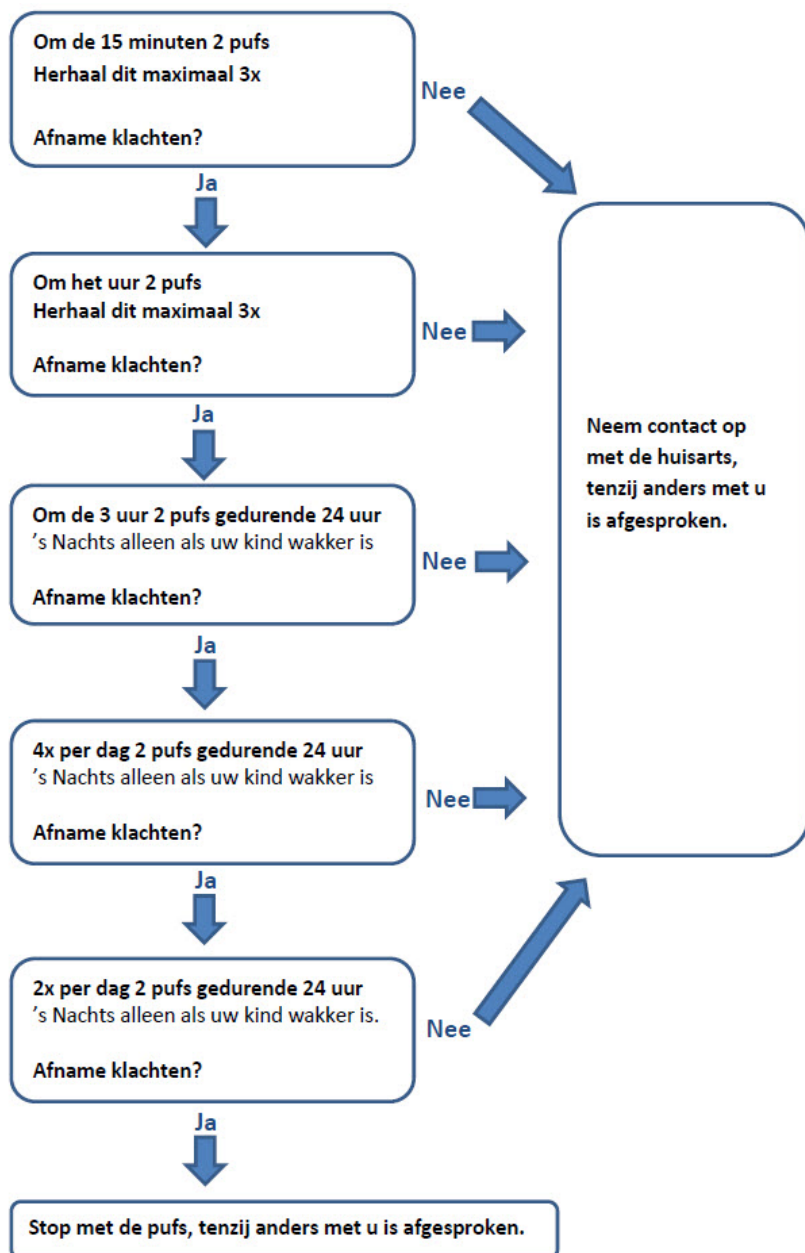

U start met dit medicatieschema als uw kind bekende lichaamssignalen afgeeft die het voorteken zijn van benauwdheid.

Let op

- Voor het geven van 2 pufs geldt: eerst 1 puf geven, waarbij uw kind 5-10 keer in-en uit ademt. Daarna opnieuw schudden en dan pas de 2e puf geven, waarbij uw kind weer 5-10 keer in- en uit ademt.

7. Medicatieschema Salbutamol (blauwe puf) bij acute benauwdheid

Zodra acuut meerdere heftige lichaamssignalen optreden bij uw kind, start u met het toedienen van Salbutamol volgens het schema op de linkerpagina.

Let op

- Voor het geven van 2 pufs geldt: eerst 1 puf geven, waarbij uw kind 5-10 keer in- en uit ademt. Daarna opnieuw schudden en dan pas de 2e puf geven, waarbij uw kind weer 5-10 keer in- en uit ademt.

8. Afbouwschema blauwe puf na ziekenhuisopname

Thuis kunt u afbouwen met de blauwe puf, tenzij de kinderarts wat anders met u afspreekt. Afbouwen kunt u als volgt doen:

Dag 1, 2:

4x daags 2 pufs: ± 8 uur - 12 uur - 16 uur - 20 uur

Dag 3, 4:

3x daags 2 pufs: ± 8 uur - 14 uur - 20 uur

Dag 5, 6:

2x daags 2 pufs: ± 8 uur - 20 uur

Vanaf dag 7:

Stop Salbutamol, tenzij anders afgesproken.

Hierna hoeft u dit medicijn alleen nog te puffen bij uw kind, indien uw kind opnieuw klachten heeft. Wees hierbij alert op lichaamssignalen en uitlokkende prikkels!

Als u het gevoel heeft dat uw kind onvoldoende opknapt, neemt u dan contact op met uw huisarts, tenzij anders met u is afgesproken.

Belangrijk

- Voor het geven van 2 pufs geldt: eerst 1 puf geven, daarbij 5-10 keer in- en uit ademen. Daarna opnieuw schudden en dan pas de 2e puf geven en weer 5-10 keer in- en uit ademen.
- Voor alle dagen uit het afbouwschema geldt: u mag uw kind ook eventueel 's nachts 2 blauwe pufs geven als uw kind wakker is.

9. Extra medicijnen voor thuis

Mogelijk krijgt u nog andere medicijnen mee naar huis voor uw kind. Hieronder ziet u welke dat zijn.

Extra medicatieschema voor thuis

10. Controle

Als uw kind weer naar huis gaat, krijgt u een afspraak mee voor controle bij de kinderarts en/of kinderlongverpleegkundige. Mogelijk blijft uw kind een langere tijd onder controle bij de kinderarts en/of kinderlongverpleegkundige. Wij verzoeken u bij iedere controle de pufjes en voorzetskamers die uw kind gebruikt, mee te brengen.

11. Vragen

Heeft u nog vragen of behoefte aan meer informatie? Neemt u dan gerust contact op met het secretariaat van de polikliniek Kindergeneeskunde via telefoonnummer (0314) 32 95 92. Zij verwijzen u dan (indien nodig) door naar de kinderlongverpleegkundigen.

12. Handige websites

De afdeling Kindergeneeskunde heeft een eigen kenniscentrum: <https://kindergeneeskunde.slingeland.nl>. Op deze website vindt u onder andere informatie over specialisten, onderzoeken, afdelingsinformatie en nieuwsberichten.

Op onderstaande websites kunt u ook informatie vinden:

www.longfonds.nl

www.astmaproject.nl

www.inhalatorgebruik.nl

www.luchtbrug.nl

Hoe gaan wij om met vertrouwelijke gegevens van uw kind

Zodra uw kind in het ziekenhuis komt, leggen wij persoonlijke gegevens over hem/haar vast. Die gegevens zijn geheim. Alleen de arts die uw kind behandelt en de zorgverleners die bij de behandeling betrokken zijn mogen deze gegevens inzien. U mag de gegevens van uw kind inzien als uw kind jonger is dan 12 jaar. Is uw kind 12 jaar of ouder, dan moet uw kind hiervoor toestemming geven.

Het ziekenhuis is verplicht om de kwaliteit van zorg te bewaken en verbeteren. Daarom kan het nodig zijn om gegevens te verstrekken aan personen binnen of buiten het ziekenhuis. Het verstrekken van gegevens is aan wettelijke regels gebonden (zie het 'Privacyreglement Patiënten', verkrijgbaar bij Bureau Patiëntenvoorlichting). De kinderartsen vinden dat ook artsen die werkzaam zijn bij het consultatiebureau alle belangrijke medische informatie over uw kind moeten hebben. Deze informatie wordt daarom standaard doorgestuurd aan de arts van het consultatiebureau en zo nodig de schoolarts. Mocht u hier bezwaar tegen hebben, dan kunt u dat mondeling én schriftelijk kenbaar maken bij de kinderarts die uw kind behandelt.

Daarnaast kunnen de huisarts, de huisartsenpost en de apotheker een samenvatting van de medische gegevens inzien bij spoedeisende zorg buiten praktijken. Meer informatie kunt u lezen in de folder '[Uw rechten en plichten als patiënt](#)'. Deze folder kunt u raadplegen op www.slingeland.nl (klik op: Patiënteninfo > Folders).

Uw mening telt

Het is voor ons belangrijk om te weten hoe u onze zorgverlening heeft ervaren. Op deze manier kunnen wij de kwaliteit blijven verbeteren. Regelmatig sturen wij patiënten thuis een vragenlijst toe waarin wij vragen naar hun mening over onze zorgverlening. U ontvangt deze vragenlijst wanneer u een e-mailadres heeft laten registreren bij de balie of in Mijn Slingeland. Daarnaast kunt u uw mening kwijt op het suggestieformulier 'Bent u tevreden? Kan het beter? Uw mening telt!'. Het suggestieformulier is verkrijgbaar op verpleegafdelingen, poliklinieken en Bureau Patiëntenvoorlichting. Op de website www.slingeland.nl kunt u een digitaal suggestieformulier invullen (klik op: Patiënteninfo, Klachten en suggesties).

Wanneer u een klacht heeft, kunt u de folder 'Een klacht, wat zijn de mogelijkheden' raadplegen. Deze folder is verkrijgbaar op verpleegafdelingen, poliklinieken en het Bureau Patiëntenvoorlichting. Op onze website www.slingeland.nl kunt u de folder ook downloaden.

Slingeland Ziekenhuis
Kruisbergseweg 25

Postadres:
Postbus 169
7000 AD Doetinchem

Telefoon: (0314) 32 99 11
Internet: www.slingeland.nl